

IZVEŠTAJ O RECENZIJU

Tematski zbornik: STRANI JEZICI NA DRUŠTVENO-HUMANISTIČKIM DEPARTMANIMA FILOZOFSKOG FAKULTETA U NIŠU: RETROSPEKTIVA U ČAST JUBILEJA

Ime i prezime recenzenta: Slavica Pejić

Zvanje: Nastavnik stranog jezika

Organizacija u kojoj je recenzent zaposlen: Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu

Urednici zbornika: dr Jasmina Đorđević i dr Vesna Simović

Izdavač: Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu

1. Struktura i sadržina zbornika

Tematski zbornik se sastoji od Predgovora i dvanaest članaka, koje možemo podeliti u dve grupe. U prvu grupu spadaju radovi u kojima se govori o nastanku i razvoju Centra za strane jezike pri Filozofskom fakultetu Univerziteta u Nišu, kao i o temama vezanim za nastavu pojedinih stranih jezika koji se uče na društveno-humanističkim departmanima ovog fakulteta. Druga grupa radova bavi se konkretnim pitanjima nastavne prakse i empirijskim istraživanjima. Zbornik obuhvata pregledne, stručne i naučno-stručne radove, koji se bave analizom stranog jezika.

U prvom radu pod naslovom *Nastava stranih jezika na Filozofskom fakultetu u Nišu do formiranja Centra za strane jezike*, autorka **Petra Mitić** daje prikaz nastave stranih jezika na Filozofskom fakultetu u Nišu od njegovog formiranja 1971. godine pa sve do osnivanja Centra za strane jezike 2007. godine. Uprkos veoma skromnoj arhivskoj građi, autorka je uspešno rekonstruisala i napravila retrospektivu skoro četiri decenije nastave stranih jezika na Filozofskom fakultetu u Nišu, pre osnivanja Centra za strane jezike, pruživši dragocene podatke o zastupljenosti stranih jezika na fakultetu u tom periodu.

U radu pod naslovom *Francuski kao strani jezik na Filozofskom fakultetu u Nišu – retrospektiva* autorka **Vesna Simović** prikazuje organizaciju nastave francuskog jezika na univerzitetskom nivou nakon II svetskog rata na Višoj pedagoškoj školi, instituciji na čijim temeljima je ponikao Filozofski fakultet u Nišu. Autorka isto tako analizira zastupljenost nastave francuskog jezika na nematičnim departmanima Filozofskog fakulteta od njegovog osnivanja do danas. Posebna pažnja posvećena je nastavi francuskog kao izbornog jezika u okviru Centra za strane jezike, kao i predlozima za njeno unapređenje. U radu se ukazuje na višedecenijsku zastupljenost i značaj ovog stranog jezika kako na Univerzitetu u Nišu, tako i u celoj jugoistočnoj Srbiji.

Autorke **Nikoleta Momčilović i Branka Ognjanović** se u svom radu *Nemački jezik i književnost na Višoj pedagoškoj školi i Filozofskom fakultetu u Nišu* bave istorijatom nastave nemačkog jezika i književnosti na pomenutim visokoškolskim institucijama. Kroz analizu planova i ciljeva nastave nemačkog jezika i književnosti realizovanim u proteklm decenijama u ovom delu Srbije, autorke u svom radu ukazuju na mogućnosti i pravce razvoja nastave nemačkog jezika i književnosti na tercijarnom nivou u budućnosti.

Rad pod naslovom *Italijanski jezik u obrazovnom sistemu Srbije – osvrt na Niš i Filozofski fakultet u Nišu* autorke **Ljiljane Petrović** pruža uvid u nastavu italijanskog jezika u školama u Nišu kao i na Filozofskom fakultetu u Nišu u periodu 2000–2003 i 2016–2020, ali i u okviru obrazovnog sistema Republike Srbije na svim nivoima. Autorka prikazuje organizaciju nastave italijanskog jezika u uslovima rada sa heterogenom grupom, kao i vannastavne aktivnosti u kojima su, uz podršku Centra za strane jezike, predstavljani italijanski jezik i kultura. uz osvrt na specifičnosti onlajn nastave koja je obeležila tekuću školsku godinu.

Autorka **Tamara Kostić Pahnoglu** u radu *Grčki jezik na Filozofskom fakultetu u Nišu – prvih 20 godina*, rezimira protekli period u svetlu različitih događaja, kako društvenih tako i akademskih, koji su obeležili nastavu ovog jezika na Filozofskom fakultetu. Osim osvrta na postignuto, autorka se u svom radu bavi i motivacijom studenata, kako integrativnom tako i instrumentalnom, pri izboru upravo ovog stranog jezika za učenje, kao važnim segmentom koji utiče na organizaciju i koncepciju nastave.

U radu *Značaj i implikacije klasičnih jezika u društveno-humanističkom polju* **Branko Gorgiev** se bavi stavovima studenata o važnosti klasičnih jezika u društveno-humanističkim naukama u savremenom dobu. Istraživanje koje je autor sproveo pokazuje pozitivan stav studenata prema klasičnim jezicima i njihovom značaju ne samo za studente Filozofskog već i drugih fakulteta. Ovakav stav autor objašnjava pre svega adekvatnim planom i programom nastave klasičnih jezika kao i vežbama koje su prilagođene interesovanjima i potrebama studenata.

U radu pod nazivom *Predlog za optimalizaciju nastavnog sadržaja iz stranog jezika na master studijama na društveno-humanističkim departmanima: primer iz prakse* autorka **Savka Blagojević** ukazuje na pisanje rezimea naučnog članka kao aktivnost od značaja za unapređenje različitih jezičkih kompetencija studenata. Pored diskursne, sintaksičke i leksičke kompetencije, pisanjem rezimea razvija se i sposobnost studenata za selekciju informacija ne samo pri čitanju i pisanju, već i pri slušanju predavanja na stranom jeziku iz oblasti struke ili akademske discipline. U radu se detaljno navode pripremne aktivnosti, faze rada na pisanju rezimea kao i načini za prevazilaženje poteškoća uočenih u radu studenata.

Petra Mitić se u svom radu *Jezičko kontrastiranje u univerzitetskoj nastavi engleskog kao drugog stranog jezika* takođe bavi nastavnom praksom i ukazuje na značaj ovog lingvističkog postupka za sticanje metalingvističke kompetencije i u krajnjem ishodu, za poboljšanje jezičke produkcije studenata i njihovo osposobljavanje za budući nastavni rad. Primeri koje autorka u radu navodi pokazuju zašto bi ovaj pristup trebalo koristiti u nastavi stranog jezika od samog početka, a pogotovu sa starijim polaznicima ili učenicima viših razreda osnovne škole koji već poznaju osnove morfosintakse kako stranog tako i maternjeg jezika.

Rad *Stavovi studenata stranih filologija na Filozofskom fakultetu u Nišu: budući nastavnici stranog jezika o potrebama učenika stranog jezika* **Ivane Šorgić i Jasmine Đorđević** utvrđuje, kroz empirijsko istraživanje, koliko studenti, budući nastavnici stranih jezika, poznaju zvanično propisane ciljeve i ishode nastave stranih jezika u srednjim školama. Kvantitativna i kvalitativna analiza podataka pokazale su da studenti nemaju jasne stavove o formalnim elementima nastavnog procesa, kao što su planiranje specifičnih ciljeva, zadataka i ishoda nastave. Autorke zaključuju da buduće nastavnike treba upoznati još tokom studija sa opštim standardima postignuća za kraj srednjeg obrazovanja kako bi stekli jasan uvid u ciljeve i ishode nastave koju će nakon završetka studija sami da planiraju i izvode.

U radu *Značaj i implikacije uvođenja aktivnosti prevodenja u silabuse engleskog jezika kao stranog* **Nikola Tatar i Miloš Milisavljević** predstavljaju rezultate istraživanja o stavovima studenata filoloških departmana Filozofskog fakulteta (anglistika, francuski jezik i

književnost i ruski jezik i književnost) o nastavi prevođenja na njihovim studijskim programima. Rezultati sprovedene ankete ukazuju na spremnost studenata za pohađanjem obaveznih predmeta koji bi se bavili prevođenjem književnih i neknjiževnih tekstova na završnoj godini studija kao i izbornih predmeta na nižim godinama studija usmerenih na pretragu i prevođenje terminologije.

U radu *Logički subjekat u ruskim bezličnim rečenicama i njegovi srpski prevodni ekvivalenti* **Maja Veljković** se bavi istraživanjem proširenih potpunih i nepotpunih bezličnih rečenica sa iskazanim i neiskazanim logičkim subjektom u ruskom jeziku i njihovim srpskim prevodnim ekvivalentom koristeći metod konfrontacione analize na sinhronom planu. Autorka je svoju analizu i rezultate istraživanja zasnovala na korpusu ekscerpiranog iz romana F. M. Dostojevskog *Подпосмок*, romana D. Gluhovskog *Текст* i njihovih srpskih prevoda.

U radu *Upotreba udžbenika u učenju i nastavi stranog jezika nauke i struke u društveno-humanističkim naukama*, autorka **Tanje Cvetković** bavi se pre svega nastavom stranog jezika nauke i struke na master nivou studija i ulogom udžbenika u ovom kontekstu izučavanja stranog jezika. Autorka utvrđuje višestruke prednosti upotrebe udžbenika stranog jezika nauke i struke kao što su ovladavanje stručnom terminologijom, razvijanje autonomije u istraživanju, olakšano korišćenje elektronskih izvora na stranom jeziku, ovladavanje akademskim diskursom kako u pisanoj tako i usmenoj formi, itd.

Ovaj zbornik je rezultat rada na projektu *Centar za strane jezike: od osnivanja do danas* (br. 100/1-10-12-01). Deo radova u ovom tematskom zborniku podržalo je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (ugovor br: 451-03-9/2021-14/200165).

2. Mišljenje i konačni predlog recenzenta

Zbornik *Strani jezici na društveno-humanističkim departmanima Filozofskog fakulteta u Nišu: retrospektiva u čast jubileja* pre svega predstavlja izvor veoma dragocenih informacija i činjenica vezanih za nastavu stranih jezika na nematičnim departmanima tokom pedeset godina postojanja Filozofskog fakulteta u Nišu. Zbornik obuhvata pregledne, stručne i naučno-stručne radove, koji se bave analizom stranog jezika, bilo kao opšteg jezika, kao jezika pojedinih nauka i struka ili kao akademskog jezika i to sa svih aspekata, u okviru savremenih teorijskih istraživanja, kao i istraživačke radove čiji nalazi imaju konkretne pedagoške implikacije u nastavi stranog jezika na visokoškolskom nivou.

Zaključuje se da zbornik pruža vredne i korisne informacije i podatke o nastavi stranih jezika u jugoistočnoj Srbiji, a posebno na Filozofskom fakultetu u Nišu u poslednjih pola veka. Isto tako, u određenim radovima autori se bave praktičnim i stručnim pitanjima u vezi sa nastavom stranih jezika na svim nivoima obrazovanja, što će doprineti poboljšanju kvaliteta nastave jezika. Na osnovu svega prethodno navedenog, zadovoljstvo mi je da predložim objavljivanje ovog tematskog zbornika.

Datum: 8. septembar 2021. godine

Recenzent

Mesto: Niš

Slavica Pejić, nastavnik stranog jezika